

İğne Deliğinden Gelecek

Emre Sermutlu [igne.deligi@tubitak.gov.tr]

Ama maalesef Güneş Sistemi bizi bu konuda hayal kırıklığına uğrattı. Gezegenler ya azotu donduracak kadar soğuk ya kurşunu eritecek kadar sıcak ya da zehirli gazlarla dolu. Uygun yerçekimi şöyle dursun, iniş yapılabilecek katı bir yüzeyi bile yok kiminin.

Ötegezegenlerin keşfedilmesiyle beraber yeni bir umut doğdu, biz de yüzümüzü uzayın derinliklerine çevirdik. Orada Dünya benzeri sayısız gezegen vardı. Elbette olasılık yasaları gereği, adaylardan biri tam istediğimiz şartları sağlayacaktı yaşam için: Sıcaklık, basınç, atmosferik oranlar, ışık, kendi çevresi ve yıldızının çevresindeki dönüş periyodu, toprağın bileşimi, bolca su, uygun yerçekimi...

Gerçi biz de biraz fazla mı müşkülpeşent davranıyorduk acaba? Yeterince çok sayıda, her biri çok küçük olasılığı birbiriyle çarpınca çıkan mikroskobik sayılar, ötegezegenlerin astronomik sayılarını bastırabilirdi de. Belki de hep fanus içinde tutulan egzotik bitkiler gibi, biz de kendi doğal şartlarımızı başka yerde kolay kolay bulamayacaktık.

Tabii bu arada bir de “neden” sorusu gündeme geliyordu. Bu projeye baştan karşı olan Toprakana kültürü “Neden başka gezegenlere yayılalım?

Çekirdek - 1

Çok eski zamanlardan beri başka gezegenlere gitmeyi hayal ediyorduk zaten. Keşfetmek doğamızda var. Hele öncül olmanın, bakir bir toprağa ilk ayak basmanın heyecanı tarif edilemez.

Oraların da doğal dengesini bozmak için mi?” diye soruyordu. Onlara kalsa Dünya’yı terk edip rahat bırakmalı, ama başka bir yere de gitmemeliydik.

Öbür taraftan, mesela Güneş’in süpernova patlamasıyla hepimizi yok etmesi gibi bir kozmik felaket ihtimaline karşı insanlığın mirasını koruma görevimiz olduğunu söyleyenler de vardı.

Ama en önemli sorun yine astronomik mesafelerdi. Işık hızı o kadar sınırlayıcı ve mesafeler de o kadar büyük ki, nasıl yaklaşırsak yaklaşalım bu proje neredeyse imkânsız. Belki de popüler tabiriyle, bu bir arıza değil tasarımın bir parçası. Herkesin doğduğu yerde kalması bekleniyor.

En yakın ötegezegene bile ulaşmak, sahip olduğumuz teknolojiyle, bir insan ömründen çok uzun sürecek. Dolayısıyla çok sayıda nesli kapsayacak, özel bir görev planlandı.

Bir grup insanı uzunca bir süre uzayda yaşatacak teknolojiye zaten sahiptik. Güneş Sistemi içinde yüzlercesi aktif olan fabrika gemileri çoktandır gerekli fiziksel koşulları sağlayabiliyordu. Uygun bir dönme hızı yapay yerçekimini, basınçlı hava sistemi atmosferi,

bilgisayar kontrollü aydınlatma ve ısıtma sistemleri de geri kalanı hallediyordu Dünya benzeri bir deneyim için.

Ama bu projedeki asıl sorun fiziksel değil psikolojikti. Buradan muazzam bir törenle uğurlanan insanlığın umudu öncüler, bütün ömürlerini bir nevi daracık hapishanede geçirecek ve hedefe ulaşmadan orada ölüp gideceklerini bileceklerdi. Çocukları, torunları ve onların torunları da öyle. Bütün başarı sadece en sonunda gezegene iniş yapan belki 50. belki 100. neslin olacak, diğerleri bu maceranın figüranı sadece.

Bu proje her şeyden önce etik açıdan çok sorunlu. Gemiye binenler kendi seçimini yapmış ve sıkıntıları baştan kabullenmiş olabilir, ama çocukları için aynı şey söylenemez. Atalarından duydukları, hikayeleriyle büyüdükleri Dünya’yı merak eder ve “Bu görevden istifa ediyoruz. Geri dönüyoruz!” derlerse bir gün, ne olacak? Gerçi gemi daha baştan rotası değiştirilemeyecek şekilde programlanabilir, ama bunu onlara yapmak istiyor muyuz gerçekten?

Anlaşılan çok fazla sabır gerekiyor. Yüzyıllarca sürecek yolculukta sıkılmamalı öncülerimiz. Yaşlanmamalı. Hasta olmamalı.

Birbirlerine katlanmalı.

Fazla yemek yememeli, çünkü depo kapasitemiz çok sınırlı. Spor yapmasa da formunu korumalı, hep zinde kalmalı.

Emekli olmayı aklından bile geçirmemeli: Görev aksamaz, beklemez, ihmale gelmez. Depresyona girmemeli.

Sıla hasreti çekmemeli.

Gittiği yeri beğenmeyip yuvaya geri dönmeye kalkmamalı.

Tam tersi, canını dişine takıp orayı sonradan gelecekler için daha güzel bir hale getirmeli.

Büyük projeler hiç bir zaman

gönüllü sıkıntısı çekmez. Kızıldeniz'in en dar yerinden Doğu Afrika'dan Asya'ya geçen o ilk efsanevi kabilenin bir parçası olmayı kim hayal etmemiştir? Ama bu görev istisnaydı. Robotlardan başka başvuran olmadı.

(Devam Edecek)

Çizim: Ersan Yağız

